

“КИШОБРАН- КЛАУЗУЛА”

МАСТЕР СТУДИЈЕ: Међународно пословно
право
ПРАВО СТРАНИХ УЛАГАЊА

др Марко Јовановић, LL.M.

Београд, децембар 2014.

УВОД

- Појам кишобран-клаузуле: одредба међународног улагачког споразума којом се држава пријемница улагања обавезује да ће поштовати све обавезе које је преузела према улагачу који има националну припадност друге стране уговорнице
- Ефекат кишобран-клаузуле: обавезе преузете појединачним уговором према страном улагачу се придружују међународноправним обавезама заштите страног улагања
- Практична последица: проширење процесног механизма заштите предвиђеног међународним уговором и на обавезе покривене кишобран-клаузулом

ТУМАЧЕЊЕ КИШОБРАН КЛАУЗУЛА

- ◎ Члан X(2) швајцарско-филипинског споразума о заштити и подстицању страних улагања:
“Свака Страна уговорница ће поштовати све обавезе у погледу улагања које на њеној територији оствари улагач из друге Стране уговорнице”
- ◎ Тумачење арбитражног већа:
 1. Појам “све обавезе” обухвата све обавезе које је држава преузела према улагачу, независно од својства;
 2. Међународну обавезу представља само обавеза испуњења, док питања домашаја и садржаја обавеза и даље уређује унутрашње право;
 3. Кишобран-клаузула не дира у меродавни механизам решавања спорова.

ТУМАЧЕЊЕ КИШОБРАН КЛАУЗУЛА

- Аргументи у прилог рестриктивном тумачењу кишобран клаузула (SGS v. Pakistan):
 1. Широко тумачење би довело до презагушености форума за решавање улагачких спорова
 2. Широко тумачење би обесмислило постојање примарних обавеза садржаних у међународном споразуму
 3. Локализација кишобран-клаузуле у споразуму треба да буде индиција њеног намераваног домашаја
 4. Широко тумачење кишобран-клаузула би обесмислило постојање процесних механизма предвиђених појединачним уговорима